

Q U L A H N

Humprichus in Aquibus

աւարտեն կաթին գործը, երկու փոյուն
կնիդանիներ, չըլլան գեղեցիկ, այլ բաւա-
կան կորովի՝ քսան մղոն տեղ անցնելու
կարող է թող ետքը հոլիէն, հոգա:

այդն, Յոնանիէն և Պ. Պ. Կիրոս և Մորեն-
հայր տեսակցութեանց մէջ յեւթ-ի-Պէն, համաձայնութիւն մը գոյացիր է ինչ ինչ
խնդրոյ և ի մասնաւորի Միջերկրականի
հաստատարական վերաբերեալ նիւ-
թոց նկատմամբ բանուելիք ընկերացիք վրայ:

ՅՈՒՆԱՆԱՆ եւս ծանօտացան կը զարդի
իւրեղեղը հնարտի մըն պաշտպանելու:
Յունաստանի գէտ Թուրքիոյ կողմէ ձեռք
առնուած առողջապահական միջոցներուն
վրայ, Աթէնքի առողջապահական վարչա-
թիւնն որոշեց Հնդկոսկի Հնդկութեան են-
թարկել Ասորիայէն, Հունգարիայէն, Անգ-
լիայէն և Իտալիայէն եկողներն, և մասա-
սանթրեայ բառնաղկն առհմանեց Վերմա-
նիայէն եկողներուն:

ԳՈՐԴԱՆԱՐԱՐԱՆ դուստրումն ի թուս-
(Յրանաւ), յետ երկար խորհրդակցու-
թեանց, հետեւեալ որոշումները քուէար-
կեց ամիսայն հանդարտութեամբ:
Ա. Կանանց աւուրջներ նոյն պէտք է
ըլլայ երկի մայրոցը աւուրջներն հետ, և ա-
մուսանցեալ կանայք իրենց տուններուն մէջ
միայն պէտք է արհեստագործեն:

Բ. Ֆրանսացի արք և կանայք հաւա-
սար իրաւունք ունենալու են, և հարցա-
րական իրաւունք են (ընտրութիւնն,
ընտրելիութիւնն) պէտք է տրուին կանանց:
Գ. Ֆրանսական բանտերու և վանքե-
րու մէջ բանդաւտեալ աշխատութիւնը վեր-
ցուի:

Դ. Գործաւոր ժամանակ մը դադրին,
ընդհանուր հանգիստ տալու համար աշ-
խատուող դասերուն:

Ե. Աւուրջները կամ շաբաթական-
ները պէտք է միացուին՝ բարձրագոյն շախի
հիմ բանտերով:

Չ. Գործաւորները իրենց գործաւորնե-
րուն հետ շախարակին այլ եւս, ամեն գոր-
ծի աւուրջները կանխաւ ապահովուած ըլլա-
լով, և գործաւորաց վարձը գործի գլուխ
ըլլալով:

Ժ. Օրական աշխատութեան համար ուժ
ժամ բաւ համարուի և շաբթուս մէջ մեկ
օր հանգիստ տրուի:

Ի. Անխորի ամեն տղայոց ճիւղապէս ո՛չ
միայն նախակրթութիւն այլ և բարձրագոյն
կրթութիւն տրուին:

Ի ԱՆ. ՏԵՂԻ, Ի ՄԵՂԻՆ ՈՒԱՆ, որպէս
ի Ռուսէ, բաղադրային խորհուրդները կազ-
մուած են գործաւորական ընտրելիներէն,
Անոնք առաջին գործ կ'ընեն իրենց գա-
զախարաց գործարարման ձեռնարկէն: Հե-
տեւանց, աշխատաց տղայքը պիտի ինա-
մէ բաղադրային վարչութիւնն, և ազգաստ-
ներն լայնեմա իրենց անձնական պէտքե-
րուն համար միայն պիտի աշխատին: Այս-
պիսի տղայոց համար թաղային մասնաւոր
վարժարանք պիտի բացուին, ուր ամե-
նայն ինչ ձրի պիտի ընդունին: Փողոցնե-
րու մէջ անբացկանները շարժող գտնուին
այլ եւս՝ որովհետեւ աղքատախիմա՝ ճաշա-
րանքներն ձրի ուտուիլը պիտի տրուին ի-
րենց:

ՎԵՀԱՊԵՏԻ ՀԵՏԱՅՍԱՐԱՐԱՐԱՐ ՄԷՋ.—
Անցեալ երկուշաբթի Զարն և Զարուհին
Փեթիքադիքի քաղաքը մտան, և թէ՛ Բեր-
դի թէ՛ Քաղաքի մայր-եկեղեցիներուն մէջ
աղբիւքէ հոռւ, երկու զխաւոր հիւսն-
դանոցներուն մէջ այցելեցին հնախախաւոր-
ներուն Օպախով հիւանդանոցին առանձին
երեք տաղաւարներուն մէջ Նոյնին Վեհա-
պետ-Պետիք տեսան 64 արքը և 30 կի-
ներ հնախախտ տառապ, և շուտափոյթ
ապաքինութիւն մաղթեցին անոնց: Գոր-
ծաւորաց յառկայեցող Ալեքսանտրովիքի
հիւանդանոցին մէջ, ուր 132 հնախախա-
ւորք կը դարձանեղին, Զարն և Զարուհին
աւելի քան մէկ ժամ կեցան, և ապա Բե-
դի-Պետիքի պաշտօնը դարձան: Հետեւեալ օր
Արքունիքը ճամբայ կաւ. զոյգ ի Սթալ (Է-
հաստան), ուր կայտնի ընդարձակ անտառ-
ներ ունի ձոր երէնքով, ուր այս օրերս
որսի պիտի պարսպուի:

ՌՈՒՍՈՒՊՈՑ մէջ հնախախտ նուազելու ե-
րես չունի ըստ պաշտօնական հաշուոց,
Սեպտ. 3ին, Ռուսիոյ մէջ 4,376 անձներ
վարձուելու է 2,073 հոգիք մեռած են
հնախախտ: Ըսել է թէ օրական 2,000 հո-
գիք անկի կը շարունակեն մեռնիլ Ռու-
սիոյ մէջ:

ՀԱՄՊՈՒՐԻ.—Պերլինի լրագիրը կը ծա-
նուցանեն թէ՛ ըստ նորարոյն քննութեանց
պատշաճական տեղեկութիւնը իրականէն
պակաս են ի մասին հնախախտ կտորածին
էջանգլուրի մէջ Գերիքմանցի մէջ թաղուած
հնախախտաւորաց հաշուէն կ'երեւի թէ՛ օգոս-
տօնէ մինչեւ 4 Սեպտ. հազիւ երկու շաբ-
թուան մինչոց 41,600 հոգիք հնախախտ մե-
ռած են միայն ի Համպուրի:

ԼՐՏԵՍՈՒՊԻՐԻՆ ի ՖԻՐԱՍԱ.— Ժողէքի
կրէյնը անուն երեսնամայ նաւային են-
թարկային, որ երբեքն պաշտօնեայ էր ծո-
վային նախարարութեան մէջ, անցեալ շաբ-
թուն Երեւանաւա Ատենին դռնակի նիւս-
տի մէջ դառնացա՝ նաւային շինութեանց
վերաբերեալ կարելու յատակադրեց ծա-
խելուն համար Մարցիսի նաւանոցը դե-
պանատան նաւային կցորդին: Կը կասկա-
ծուէր թէ այս կցորդն ալ գերման կցոր-
դին կը ծախիլը գտնուի: Բայց այս երկրորդ
կէս մուրթի մէջ էր, ինչեւեթ յուսոյս կանոն
մը կը վարէր, ուստի հարկը մերժած էր
գինք, և պէտք եղած դրամը ձեռք բերե-
լու համար այս անհաստատութեան դի-
մած է: 20 ամիսը բռնի աշխատութեան և անիջ
հաշի մը 20 տարի Ֆրանսայէ ար-
տաբարման դատապարտութեան. բայց հաւա-
նական չէ որ իւր պատժոյն այս երկրորդ
մարդ լրացնելու ժամանակ ունենայ:

ՊԱՊԵՐԱՅԱՆ ՄԷ, ընտքի Յուլիոսը Հա-
միէդի, Սիւրբարդէ փախելով, Աւստրա-
լիա անցաւ: Զարդիկ ճամբով Շատ առաւ-
պանք քաշել է: Գրպանը բարս մը չէ մնա-

ցեր: Կ'ըսէ թէ ինք յնաստար մարդ չէ,
և կը խոտանայ օգտակար ըլլալ՝ բարեա-
նեւ և կարեւոր ծանօթութիւններ հա-
րայելիլով:

ԱՐԴԱՐԱՐԱՆ բաղմաթիւ գործաւորք և
արհեստաւորք իրենց կողմէ կանոնաւորա-
պէս նշանակեալ 600 պատուիրակներ զրկե-
ցին, որք ի կառու գործաւորական միու-
թեանց տարեկան համաժողովը բացին, որ
տեսակ մը գործաւորական խորհրդարանի
ձեւն ունի 1868ին, երբ սկսան այս գու-
մարմունքը, հազիւ 34 պատուիրակներ կա-
լին, ոչ այնքան բազմաթիւ գործաւորաց
կողմէ: Հասարակ գործաւորք միժամանու-
թիւն են ընտանիապէս և. բանի որ խորհր-
դակցութեան պէտքը կը զգան, իրենց ձայն
առաւելորպէս լսելի կ'ըլլայ ժողովին մէջ:
Օրակարգին վրայ են աշխատութեան իրեն-
դիրը, գործատեարց հետ վարուելու կիր-
պէրը, շաբաթականներն, օրական աշխա-
տութեան տեւողութիւնը, խորհրդարանի
մէջ ի ձեռն գործաւոր երեսփոխանաց յու-
ղելի հարցերն, և նոյն Լանքաշիր տարա-
զգործ հարուստ կեցրոնին մէջ ուժ ժա-
մու աշխատութեան գաղափարը միջնորպէս
ընդունուած են: Ժողովականք անհրաժեշտ
ըլլալուն թէ գործաւորք Պ. Կլաւսթրին կու-
սակցութեան հետեակ ըլլալու չեն անդառ-
նաւ, այլ յարելու են անի կուսակցու-
թեան որ առաւելագոյն նպատաւուր պայ-
ման խոտանայ իրենց:

ՊԵՏԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՈՒՍՈՒՅՑԱՎԱՆ ԺՈՂՈՎ

ՆԵՊ Գ.

Ուսուցչական ժողովը Բ. նստադրման
չորրորդ ու վերջին նիստը տեղի ունեցաւ
երէկ Ղալաթիոյ խորհրդարանին մէջ: Առե-
նայեալ իւրիշեման էք. բացառել իր հի-
ւանդութեան պատճառաւ: Առժամանակ ա-
տենապետութեան կողմեցաւ Պ. Կ. Սպան-
դարեան:

Օրակարգի Գ. խնդրոյն վրայ, որ է
ՎԻՐ մէջ մանկավարժական մարմնոյն կազ-
մութիւնը կը պատասխանէ ձմեռնային կըր-
թութեան մը պահանջներուն, և եթէ ոչ,
ի՞նչ դարձան հարկաւոր է: Եւ խօսք առին
հետեւեալ էքէնտիք.

Գ. Սիմեոնեան, որ ինչ ինչ առաջարկե-
ցաւ Վարժարանի ուսուցչի կարգուին Ռե-
սուսական խորհրդէն և ուսուցչաց կարող-
ութեան համաձայն ամսականներ որոշուին
նոյն խորհրդէն:

Զ. Ճերմակեան, դատաւական վարժա-
րանաց կազմակերպութեան վրայ ընդար-
ձակ տեսութիւնները բերաւ, մի առ մի
թուելով զայն վարդ Հոգաբարձուաց են
ուսուցչաց անկարողութիւնը:

Գ. Մայրաթեան, ճշմարիտ կրթութեան
մը պահանջները գոհացնելու համար՝ բա-
նաւոր կը գտնէր՝ կրթութեան կեդրոնա-
ցումն, մանկավարժական թերթի, ման-
կավարժական թանգարան և ուսուցչական
ժողովներ:

Ռ. Պերպրեան, սխառ իւր ամենա-
խառնութիւնը առ խօսքերով. Վերանկար-
ծութիւնն իմաստուն աշակերտութիւն մըն է
ընտելեան՝ մանկան կարողութեանց զար-
գացումը դիրքուր, ուղղելու, ներդաշ-
նակելու և ի վիճակի դնելու: Համար մա-
նուէր կեանքի զանազան պարագայաւոր-
ութիւնք կատարելու. . . . լուրջ առաւա-
նախորդութիւն մը ներկայեց առ ժողովը՝
օրակարգի Գ. խնդրոյն վրայ, թուեց ի կար-
գին բաղադրելի եւ աշխարհի մանկապար-
տական կազմակերպութիւն, զից հաւա-
ստարակի և ուսուցչի տարբերութիւն,
յորդորեց ուսուցչիներն յարգել իրենց
բարձր կրօնքն, Հաստադրեց կրթական
վարչութեան կեդրոնացման գործիւնն ու
յանդեցաւ այն եղբակցայութեանց զորս ժո-
ղովք ապա բանաձեկ վերաձեւելով քուէարկեց:

Բաւարդ ժամու դադարէ վերջ՝ ատենա-
վերաբացուելով Պ. Սպանդարեան համա-
միտ գտնուեցաւ: Նախորդ ատենաբանեց
կազմութեան, մանաւանդ կրթական վարչու-
թեան կեդրոնացման:

Դիւանք՝ ժողովականաց բաղձնաց
համաձայն՝ քուէի դրաւ հետեւեալ բանա-
ձեւը.

Եւ ժողովս յետ լսելով Օրակարգի Գ. խն-
դրոյն վրայ ատենաբանեց ատենութիւններն
ու կարծիքները, ընդունեց Պերպրեանէ էքի
բանախօսութեան հետեւեալ 3 եղբակցա-
ցութիւններն.

1. Մեր արդի ուսուցիչք կամ անոնք
որք պատահեաւ մտնեն ուսուցչական առ-
պարկին մէջ, յատուկ կրթութեամբ, ա-
ռանձին կամ վարժապետանոց մէջ պատ-
րաստուին իւր մանկապարտ ուսուցչի կամ
դաստիարակ մանկանց ֆիզիկական, իմա-
ցական ու բարեգական դաստիարակութեան
գործին ստանձնելու, նախակրթութեան
ծրագրին պատասխարի նիւթերն աւանդե-
լու, և առանձին գոլրոց ու դասարան
վարելու կարող:

2. Ուսուցչիներու բարդական վիճակը
բարձրացնելու համար, իրենց անուանման,
փոխութեան ու դադրեցումնան տնօրէնութի-
ւնը ըստ կարի կեդրոնաւոր և բանաւոր
օրինոք ճշդութիւն ու շքեղութիւն թաղային կամ
տեղական վարչութեանց կամ օտարադա-
ն իշխանութեանց բացարձակ որոշման:

3. Ուսուցչաց նիւթական վիճակը բար-
ւաւորելու և ապահովելու համար, ըստ ար-
ժանեաց կարգի և թուայ ծառայութեան
անուս հաստատուն թուական յատկացման
կարգ ու դրամական յաւելումներ սահման-
ուին, նոյնպէս և հանգստեան թուական դը-
րութիւնն:

Ժողովը որոշեց զայն ներկայացուցնել
Ազգ. վարչական Խումբին. խորհրդի նը-
կատառութեամբ:

Նաոր փակման պահուն՝ Պերպրեան

էքի. իբրմ բարեմաղթութիւնները բերաւ վան-
կէն: Սուղթանի որ պետութեան ամեն
կարգի ժողովրդաց նիւթական ու բարդա-
կան յառաջգիտութիւնն իւր հայրական
անիրոյժ հոգածութեան առաքելայ բրած է:
Ներկայը յոտնկայս մանակցեցան այս բա-
րեմաղթութեանց:

Ապա, շնորհակալութիւն ու երախտա-
գիտութիւն յայտնել Ս. Ս. Պարսկաբը
Հոր ու Քար ժողովը Վեմ. Ատենապետ
պէլին որք ամեն աշակերտութիւն շնորհած
էին Ուսուց. ժողովը գումարման: Նոյնպէս
շնորհակալութիւն մատուցուեցան առ Ռ. Է-
էքի. Պերպրեան, որ պէլնախաւ ու լուրջ
ատենախօսութիւններով փայլ տուաւ ժո-
ղովին սրտ, գրեթէ, ի զոյ ամօրն եղած է և
ինդլուրեցաւ իրմէն յատուկ պրակներով
հրատարակի տալ զայն:

Օրակարգի Գ. խնդրն յաջորդ տարուան
յետաձգուեցաւ: Ուսուցչական ժողովը իր-
ձերն ու բանաձեւներ, Դիւանին կողմէ,
պիտի ներկայացուին Ուսումն. խորհրդի
նկատառութեամբ:

ՀԱՆԴԻՍ ՀԱՐԱՆԵԱՑ

Երեկ, Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկե-
ղեցոյն մէջ վաղեմոյ հանգիսի կատարե-
ւեցաւ Աղեքսանդր էքի. Գ. Փանքանի
պատկազորութիւնն ընդ Այն. Օր. Եւս Կ.
Հարպրեան, կնքահայրութեամբ Գրիգոր
էքի. Շամտանձեմար:

Պատկի արարողութեան, զոր կատարե-
ցին Քաղաքի լուսաբերեց Արժ. Տ. Կա-
րապետ Ա. քահանայ Սանայաճեան, և
Արժ. Տ. Գրիգոր Արքունի աւագ քահանա-
յի փոխանորդ Տ. Արքանաճ քահանայ Սա-
գիւրէի, նախապահեց Բերայի քաղաքի Գեր-
Գարեգին եպիսկոպոս Սրուստեանց: Եւ-
կեղեցական դասէն ներկայ էին նաև Պատ-
րարարական փոխանորդ Գեղ. Գարբիէ Մ.
Վ. Զեվահրեմեան և Արժ. Մուսէս Մ. Վ.
Կեօնիքեմեան: Յաւարտ արարողութեանց,
Գեր. Սրուստեանց եպիսկոպոս բարե-
նայթական ու շնորհաւորական հանրե՛մ-
այլ իմաստային յորդորական մը ուղղեց
նորադասակ ամուսնացելու:

Ապա, հարանեւոր հրապրուեցան Ար-
ուստանոցի մեծ արան որ կանխած էին
զիրենք՝ Փանոսեան ու Հազարեան ընտա-
նաց բարեկամներու ու համակողմներու կող-
մէրէն: Բարձրացած բազմաթիւ փութիւն ու ծաղկանց
կողովներ: Այդ արանին մէջ, շնորհաւո-
րութիւնը ու խնդրակցութիւնը ուղղութեան
բանաստեղծ փեսային որ իրեն կենսիքի
ընկեր կ'ընտրէր հայ իրական սեռի աղ-
եսաւորն անդամուհեաց մին: Աղեքսանդր
էքի. և տիկին Եւս Փանոսեան համարա-
լից արտայայտութեանց առաքելայ եղան և
յայտնապէս գրածեալ ընդունեցին իրենց
երանկութեան համար ներկայից անկեղծ
բարեմաղթութիւնները: Նոյն ժամու սի-
րալիք տեսակցութիւններէ վերջ, որոյ մի-
ջոյնն պատգամ մեծարանքներ ընծայե-
ցան ներկայից, մեկնեցան հրապրուե-
լու և քիչ վիշտը՝ նորադասակ ամուսնիք զայնք
ի Մեարդարուտ, Փանոսեանց ընտա-
րանն ուր երկուքին ընտանեկան սեպակի
մը շուրջ կը կրկնուէին շնորհաւորութիւնը
մտերմայ կողմէ:

Անորին յարեմ

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆԻ.— Կարնոյ Բէմակ
դատաւարին զայնադամ անուանեցաւ
ՄԷՃԻՄ Այի պէլ, գայմագամ Բէֆա-
հիյէի, և իրեն յալորդեց ՄԷՃԻՄ Սա-
պըլ էքէնտի:

Լեկիւրի Պոզալյանն գաւառակին
զայնադամ անուանեցաւ Խալալի Հադ-
գը էքէնտի, զայնադամ Չըպըքադա-
սին և իրեն յալորդեց Լեյլին էքէնտի,
զայնադամ Պոզալյանն:

Նոյն նահանգին Պէլքադարը գա-
ւառակին զայնադամ անուանեցաւ
ՄԷՃԻՄ Վալաֆի էքէնտի, նախորդ-
զայնադամ Կէլզոլէի:

Ի ԿԱՅՍ. ՊԱՐՏ.— Բարձր. Մեծ-
եպարդը, Քարճ. Սպարապեան և
Ներքին գործոյ Վեմ. նախարարն ե-
րեկ կայս. պալատ երկնայով ստացան
Վեճ. Սուլթանի հրամանները:

Ի Բ. ԴՈՒՌԻ.— Աւստրիական դե-
պան Պատեն ծով Բալիէն և ուսուական
դեպանատան գործակատար Պ. Էսա-
տովլիք երեկ Բ. Դուռն երկնայով յա-
լորդաբար տեսակցեցան Բարձր. Մեծ-
եպարդոյն ու Արտաքին գործոյ Վեմ.
նախարարին հետ:

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ՉԵԿՈՅՄՈՒՐԻ.— Ա-
ռողջապահական վարչութիւնն հնախախ-
տ երէկեւորու վրայ հետեւեալ տեղե-
կարիք մատուցած է կայս. պալատան
առաջին քարտուղարութեան:

ՊԱՇՏԱՆ ԵՆԵՐԱԿԱՐՈՑ

Թիֆլիզի, Կերէն ու Պաթլուսի օսման-
եան հիւպատոսները հեռագրած են թէ օ-
գոստոս 20ին ու 21ին երեսնայ նահան-
գին մէջ 27 մահի պատահած են հնախա-
ւորն: Օգոստոս 22ին ու 23ին, Պարսի նա-
հանգին մէջ 44, Ելիզապէթովն նահան-
գին մէջ 58, և Թալիստան 82, և Զա-
քաթա՝ 28 և Թիֆլիզի նահանգին մէջ
112: Օգոստոս 20ին մինչեւ 24, Սիւրբո-
րքի նահանգին մէջ 257: Օգոստոս 25 էն
մինչեւ 30, և Կերէ 164 դէպք և 85 մահ:
Պաթլուսի շրջակայ Բոջաֆ դիւրաբարդին
մէջ են հնախախտ ծագած է:

Թէհրանի առողջապահական բժշկի-
հեռագրած է թէ օգոստոս 24ին մինչեւ 31,
ի Դալիք՝ 300 դէպք ու 130 մահ, և Թեհ-
րան՝ 400 դէպք ու 300 մահ, և Համա-
տան՝ 800 դէպք ու 300 մահ և ի Սպա-
նան՝ 100 դէպք ու 40 մահ:

Պերլին օսմանեան դեպանն օգոստոս

29 թուականաւ հեռագրած է թէ պաշտո-
նական թիւթին կողմէ արուած տեղեկու-
թեան համաձայն, օգոստոս 27 Էն ի վի-
ր Պերլին հնախախտ ու է դէպք չէ պատահ-
ած: Օգոստոս 27 Էն ի Համպուրի՝ 393
դէպք ու 215 մահ: Օգոստոս 28 Էն, 300
դէպք ու 163 մահ, Ալթինաթ մէջ 14 դէպք
և 8 մահ և ի վերջիվերջոյ՝ 5 դէպք ու 4
մահ: Հնախախտ գտնուած միւս տեղերու
մէջ այդ հիւանդութիւն թիւթն կրելու կը
ճարակի:

Կարնոյ ու Տրապիզոնի առողջապահ-
կան բնիշխ օգոստոս 28 ու 29 թուակա-
նաւ հեռագրած են թէ Թորթոմ գաւառակի
շրջակայից մէջ հնախախտ ծագելով ի Նը-
բէրէլի՝ 10, ի Ճամպէ՝ 2 և Կըզըլ Վի-
դէն կէս ժամ հեռու գտնուած Դարա-
գէնա անուն տեղը մէկ մահ պատահած է:
Ի Հասան Բալէ, և Կեօնիք, իյիլեքիքէ
և ի Վէլիզապա ու է դէպք չէ պատահած:
Օգոստոս 28ին Տրապիզոնի քաղաքին մէջ
նորէն հնախախտ չորս դէպք ո

